

IZVJEŠĆE O RADU VIJEĆA ZA DJECU VLADE RH ZA 2001. GODINU

1. Uvodni podaci

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 12. listopada 2000. godine imenovala Vijeće za djecu u novom (drugom) sazivu.

U skladu s Poslovníkom o radu, Vijeće za djecu je podnijelo prvo izvješće o radu za razdoblje studeni 2000. - travanj 2001., u svibnju 2001. godine. Vladi Republike Hrvatske je na svojoj sjednici od 28. lipnja 2001. godine prihvatila navedeno izvješće sa zaključkom da se program aktivnosti Vijeća za djecu u 2001. godini dopuni osmišljenim planom medijskog promicanja svijesti o djeci i aktivnostima tijela državne uprave na tom području.

U skladu s ovako nadopunjenim Programom rada Vijeća za djecu za 2001. godinu (Prilog 1.), te Poslovníkom o radu Vijeća za djecu, izrađeno je cjelovito izvješće o radu Vijeća za djecu za 2001. godinu.

U navedenom razdoblju održane su četiri sjednice Vijeća za djecu:

1. sjednica: *3. svibnja 2001.*
 2. sjednica: *14. rujna 2001.*
 3. sjednica: *14. prosinca 2001.*
 4. tematska sjednica: *19. prosinca 2001.*
- Na prvoj i trećoj sjednici su se rješavala organizacijska pitanja, vršila evaluacija rada na provođenju programa te se u skladu s tim razvijala načela i strategija rada.
 - Na drugoj je sjednici verificiran rad i zaključci prvog održanog stručnog skupa Vijeća, s temom nasilja nad djecom u obitelji. Također je prihvaćen osnovni organizacijski i strukturni okvir za nadolazeća dva stručna skupa, za rad na reviziji Nacionalnog programa.
 - Na trećoj sjednici, od 14. prosinca, podneseno je izvješće o preostala dva održana stručna skupa, te su verificirani njihovi zaključci. Također je usvojen Program rada za 2002. godinu (Prilog 2.), te su temeljem izvješća o radu radnih grupa, te osvrta na rad Vijeća za djecu u cjelini dogovorena načela izrade ovog Izvješća.
 - Četvrta sjednica je bila tematska sjednica u okviru revizije Nacionalnog programa djelovanja za djecu u RH.

Između sjednica Vijeće je aktivno djelovalo u skladu s programom rada bilo kroz rad radnih skupina bilo kroz neposredne aktivnosti pojedinih članova Vijeća za djecu.

Tijekom navedenog razdoblja održani su u organizaciji Vijeća za djecu slijedeći stručni skupovi (o kojima u nastavku slijedi i detaljnije izvješće):

1. Nasilje nad djecom u obitelji – preporuke stručnjaka Vladi RH, 13. i 14. rujna 2001.
2. Djeca svjedoci rata 10 godina kasnije, 25. do 27. listopada 200.
3. Značaj i uloga nevladinih udruga u reviziji i ostvarivanju Nacionalnog programa djelovanja za djecu, 29. i 30. studeni 2001.

2. Aktivnosti radnih grupa

Vijeće za djecu djelovalo je kroz rad četiri radne grupe:

- a. Radna grupa za reviziju Nacionalnog programa djelovanja za djecu.
- b. Radna grupa za praćenje propisa koji se odnose na položaj i zaštitu djece.
- c. Radna grupa za suradnju s jedinicama lokalne uprave i samouprave.
- d. Radna grupa za etička pitanja i medijsko djelovanje.

a. Radna grupa za reviziju Nacionalnog programa djelovanja za djecu RH

U vezi praćenje provedbe Nacionalnog programa djelovanja za djecu u RH na državnoj razini, u skladu s točkom VIII. *Odluke o osnivanju Vijeća za djecu*, upućen je 21. veljače 2001. godine zahtjev tijelima državne uprave i drugim tijelima koja obavljaju poslove u svezi zaštite djece i ostvarivanja njihovih prava, a navedena su kao nositelji aktivnosti iz Nacionalnog programa djelovanja, zahtjev za izvješćem o provedbi zadaća zacrtanih tim programom. Navedena tijela su zamoljena da se osvrnu na eventualne prepreke s kojima su se suočila prilikom provođenja aktivnosti iz Nacionalnog programa, da iznesu prijedloge za nadopunu aktivnosti iz njihovog djelokruga rada do 2005. godine te plan aktivnosti za provođenje mjera iz Nacionalnog programa djelovanja za djecu u tekućoj godini, zajedno s financijskim potrebama za realizaciju programa. Ovako napisano izvješće je trebalo ujedno biti i inicijalni materijal za pripremu revizije Nacionalnog programa djelovanja za djecu. Kako je do rujna 2001. godine došao tek manji broj izvješća, u pravilu nedovoljne razine konkretnosti, te upućena od strane tijela koja nemaju izravnu nadležnost djelovanja prema djeci (uz izuzetak izvješća Ministarstva prosvjete, Ministarstva rada i socijalne skrbi i MUP-a, koja su bila izuzetno dobro priređeno i pravodobno poslano), radna grupa je promijenila strategiju rada na reviziji Nacionalnog programa djelovanja za djecu.

Ova radna grupa je posebno bila aktivna u drugoj polovici godine. U rujnu je definiran okvir rada na reviziji Nacionalnog programa, formirano je 12 stručnih podskupina koje su trebale izraditi temeljitu situacijsku analizu i predložiti konkretne mogućnosti unapređenja provedbe Nacionalnog programa u slijedećim područjima djelovanja:

1. Zdravlje i prehrana
2. Djeca siromašnih roditelja/ Djeca bez roditeljske skrbi/Obiteljsko pravna zaštita djece
3. Odgoj i školovanje
4. Tjelesno i mentalno oštećena ili psihički bolesna djeca
5. Uloga obitelji u podizanju djece
6. Djeca s poremećajima u ponašanju
7. Zlostavljana i zanemarivana djeca
8. Djeca žrtve rata
9. Kulturno stvaralaštvo
10. Slobodno vrijeme
11. Utjecaj medija
12. Ovisnosti.

Na ovaj način se u rad na reviziji Nacionalnog programa djelovanja za djecu uključilo više od 50 najuglednijih hrvatskih stručnjaka. Do kraja studenog su završene situacijske analize te su 19. prosinca 2002. na tematskoj sjednici Vijeća prikazani svi priređeni tekstovi te

dogovorena metodologija daljnjeg rada. U predstojećoj fazi će u radu podskupina, uz već uključene stručnjake, participirati i sama djeca te krajnji provoditelja predviđenih aktivnosti Nacionalnog programa, kroz fokusne grupe za svako od navedenih područja. Krajnji cilj je da za svako područje definiraju tri od ponuđenih mogućnosti unapređenja rada kao prioritete djelovanja za djecu do 2005. godine.

S obzirom na složenost procesa usaglašavanja i pripreme, planirano je da do polovine 2002. godine bude dovršen tekst Revizije Nacionalnog programa djelovanja za djecu u RH.

b. Radna grupa za praćenje propisa koji se odnose na položaj i zaštitu djece

Tijekom 2001. godine ova radna grupa izradila je mišljenja nadležnim tijelima u vezi prijedloga slijedećih zakona: Zakon o izmjenama i dopunama Obiteljskog zakona, Zakon o školskim udžbenicima, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnom školstvu, Zakon o izmjenama i dopunama o srednjem školstvu, Zakon o suzbijanju zlouporabe opojnih droga. Također su dana stručna mišljenja o opravdanosti Neobaveznog protokola uz Konvenciju o pravima djeteta o prodaju djece, dječjoj prostituciji i dječjoj pornografiji i Neobaveznog protokola uz Konvenciju o pravima djeteta glede uključivanja djece u oružane sukobe. Svi navedeni propisi razmatrani su ponajprije s aspekta usklađenosti s obvezama RH koje proizlaze iz Konvencije UN-a o pravima djeteta, te pod vidom najveće dobrobiti djece sukladno Konvenciji i najnovijoj Deklaraciji UN-a "Svijet po mjeri djeteta". Tako su mišljenja i upućena s tim naglascima.

Na sjednici Vijeća za djecu od 14. prosinca 2001. godine utvrđeno je da je ova Radna grupa obavila iznimno obiman posao, **na visokoj stručnoj razini** o čemu su se pozitivno očitovala i neka državna tijela. Na žalost, prijedlozi i dopune Vijeća za djecu na predmetne propise **nisu u zadovoljavajućoj mjeri ugrađene u tekstove upućene u daljnju proceduru**. Ovom prilikom ipak želimo istaći dobru suradnju s Ministarstvom rada i socijalne skrbi. Stoga je u svom završnom izvješću voditeljica ove radne grupe, prof. dr. sc. Dubravka Hrabar postavila pitanje osnovanosti postojanja ove radne skupine, no i institucije Vijeća za djecu, te je podnijela neopozivu ostavku na članstvo u Vijeću za djecu.

Ovdje je također važno napomenuti kako u državnim tijelima nije usvojena praksa upućivanja prijedloga propisa na mišljenje Vijeću za djecu. Vijeće je u veljači uputilo dopis resornim ministarstvima i saborskim odborima sa zamolbom da se Vijeću upućuju na mišljanje zakoni koji se u bilo kojem segmentu mogu ticati zaštite prava djece i usklađenosti s Konvencijom UN-a o pravima djeteta. Temelj za opravdanošću takve procedure stoji u Odluci o osnivanju Vijeća za djecu, kojom se, u točki VI., stavak 2. podtočka 2., navodi kako Vijeće raspravlja o zakonima i drugim propisima u svezi s ostvarivanjem prava djeteta, predlaže Vladi i odgovarajućim ministarstvima promjene zakona i drugih propisa te izradu novih propisa iz područja koja se odnose na zaštitu djece. Vijeće za djecu, međutim, ipak nije dobilo na mišljenje neke zakonske propise koji su bili u proceduri u protekloj godini, a koji se ili po području na koje se odnose, ili u nekim svojim segmentima izričito tiču poštivanja prava djeteta i čija rješenja bi trebalo uskladiti s Konvencijom (Primjerice: Zakon o sudovima za mladež, Kazneni zakon, Zakon o informiranju).

c. Radna grupa za suradnju s jedinicama lokalne uprave i samouprave.

U vezi praćenja provedbe Nacionalnog programa djelovanja za djecu na lokalnoj razini održani su radni sastanci u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, Sisačko-moslavačkoj županiji, Slavonsko-baranjskoj županiji, Splitsko-dalmatinskoj županiji i gradu Zagrebu. Sudionici sastanaka bili su čelnici ili predstavnici lokalnih i županijskih tijela uprave, nadležnih u području prosvjete, zdravstva, socijalne skrbi, te aktivne lokalne nevladine udruge. U pripremi i provođenju stanaka utvrđena je veoma niska razina informiranosti i potpuno izostajanje koordiniranih aktivnosti određenih Nacionalnim programom djelovanja. Sudionici uglavnom nisu znali za postojanje Nacionalnog programa te su, u skladu s tim, sastanci imali prvenstveno karakter upoznavanja sa Nacionalnim programom djelovanja te priprema za suradnju na njegovoj reviziji. Također je na održanim susretima jak dojam na predstavnike Vijeća za djecu ostavila i činjenica nepostojanja suradnje unutar različitih tijela sustavne skrbi za djecu na razini županije ili grada i velike varijacije zainteresiranosti za ovu temu koja je nedopustivo ovisna od osobe župana ili gradonačelnika.

Svi susreti su održani u prvoj polovici 2001. godine. Zbog provedenih lokalnih izbora i provedbe novog Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, te uspostavljanja novoga ustrojstva lokalne uprave, odlučeno je da će se rad u ovom području djelovanja intenzivirati u završnom razdoblju pripreme revizije Nacionalnog programa djelovanja za djecu gdje će biti aktivno uključeni predstavnici odgovarajućih lokalnih i regionalnih zajednica.

d. Radna grupa za etička pitanja i medijsko djelovanje.

Tijekom 2001. godine aktivnosti ove radne grupe bile su usmjerene na osmišljavanje nagrade novinarima tj. medijskim djelatnicima koji prate prava djeteta i njihovu zaštitu. Zbog složenosti uspostavljanja takve nagrade, provedba te aktivnosti produžena je i na 2002. godinu.

Također su se vodile rasprave o osmišljavanju plana medijskog promicanja svijesti o zaštiti prva djeteta. Iako se uz zalaganje voditeljice radne grupe, Jasne Ulage Valić, pogotovo nakon osvrta Vlade na šestomjesečno izvješće o radu Vijeća, značajno povećao broj informativnih emisija na programima HRT-a i Hrvatskog radije, te su predložene aktivnosti za 2002. godinu za promicanje prava djeteta, još uvijek nije izrađen cjelovit plan medijskog promicanja svijesti o djeci i aktivnostima tijela države na tom području. To ostaje jedan od zadataka za predstojeću godinu.

3. Stručni skupovi

Tijekom 2001. godine Vijeća za djecu organiziralo je tri stručna skupa. Sva tri skupa su se održala u suradnji s Državnim zavodom za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži.

1. Nasilje nad djecom u obitelji – preporuke stručnjaka Vladi RH, 13. i 14. rujna 2001.

Skup je bio izuzetno dobro organiziran (u suorganizaciji Državnog zavoda za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži) i odgovarajuće medijski popraćen. Skup je otvorila potpredsjednica Vlade gospođa Željka Antunović, koja je krajem godine poslala nadležnim tijelima državne uprave donesene preporuke tj. zaključke (Prilog 3.).

S velikim nestrpljenjem očekujemo očitovanje nadležnih državnih tijela o navedenim preporukama. Razina konkretnosti očitovanja će po našem mišljenju pokazati razinu stvarnog u odnosu na načelo opredjeljenje za skrb o ovoj djeci.

U tisku je knjiga s radovima i preporukama ovog skupa. Skup je u cijelosti financiran iz projektnih sredstava UNICEF-a.

2. Djeca svjedoci rata 10 godina kasnije, 25. do 27. listopada 2001.

Cilj skupa je bilo (1) sagledavanje aktualne skrbi za djecu stradalnike i (2) priprema polazišta za reviziju dijela Nacionalnog programa djelovanja za djecu RH koji se odnosi na ovu skupinu djece. Razina pripremljenosti i stručnosti sudionika je bila izuzetna, a rad su posebno sadržajnim učinila djeca iz jedne zajednice povratka (Hrvatska Kostajnica). Zaključci skupa predstavljaju vrlo korisnu okosnicu za daljnji rad s ovom populacijom i nalaze se u prilogu 4. U pripremi ovog skupa bila je od velike važnosti suradnja s Ministarstvom hrvatskih branitelja čiji je ministar, gospodin Iвица Pančić, otvorio skup. Tematiku skupa je u širi društveni i međunarodni kontekst smjestila i ravnateljica Državnog zavoda za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži, dr. sc. Adinda Dulčić, svojom uvodnom riječi.

Izlaganja sa skupa biti će tiskana u tematskom broju časopisa «Dijete i društvo». I ovaj skup je u znatnoj mjeri financijski podržao UNICEF.

Veći broj sudionika skupa sudjelovao je na tematskoj raspravi Odbora za rad, socijalnu politiku i zdravstvo Hrvatskog Sabora o problemima djece pogođene ratom u Republici Hrvatskoj i socijalnim mjerama za poboljšanje njihovog položaja.

3. Značaj i uloga nevladinih udruga u reviziji i ostvarivanju Nacionalnog programa djelovanja za djecu, 29. i 30. studeni 2001.

Ovaj skup je organiziran u suradnji i uz financijsku potporu Ureda Vlade RH za udruge. Svrha skupa je bila uključiti predstavnike nevladinih udruga koje rade s djecom kao aktivne kreatore revizije Nacionalnog programa djelovanja za djecu. Značajni dio skupa bio je posvećen razmatranje stvarnih mogućnosti i pretpostavki za aktivno uključivanje nevladinog

sektora u provođenje Nacionalnog programa djelovanja za djecu, što uključuje drugačiji sistem financiranja nevladinih udruga koji bi trebao osigurati njihovu samo-održivost i neovisnost, te aktivno sudjelovanje u definiranju društvenih i državnih prioriteta djelovanja.

Uvodničari na skupu su bili Cvjetana Plavša Matić, predstojnica Ureda za udruge, koja je govorila o programu suradnje vladinog i nevladinog sektora, te doc. dr. sc. Nino Žganec, pomoćnik ministra u Ministarstvu rada i socijalne skrbi koji je govorio o značaju decentralizacije i deinstitutionalizacije sustava socijalne skrbi za razvoj nevladinog sektora. Nakon njihovih, izuzetno poticajnih izlaganja, skup se odvijao po načelima radioničkog rada uz puno diskusije i razmijene iskustva. Na skupu su sudjelovali predstavnici više od 20 najznačajnijih udruga za rad s djecom i mladima. I u radu ovog skupa od suštinskog značaja je bilo sudjelovanje predstavnika djece.

4. Sudjelovanje, poticanje i podržavanje konkretnih aktivnosti od interesa djece

Predstavnici Vijeća su aktivno sudjelovali u većem broju aktivnosti na državnoj i lokalnoj razini od interesa za djecu. Navesti ćemo samo neke od tih aktivnosti:

- Izrađeno je pismeno mišljenje o periodičnom izvješću RH po članku 44 stavak 1. točka B. Konvencije UN-a o pravima djeteta, zatraženo je izvješće Ministarstva rada i socijalne skrbi o tijeku njegove nadopune i izmjene te je u dva navrata u svezi istog poslano pismo poticaja za njegovo dovršenje. Kako nas je naknadno izvijestilo Ministarstvo rada i socijalne (veljača 2002.), izvješće je u završnoj fazi. Smatramo da je s obzirom na razinu primjedbi koje je Vijeće za djecu imalo na prvu verziju ovog izvješća nužno da ga dobijemo na očitovanje prije slanja na UN-ov Odboru za prava djeteta.
- Predstavnici Vijeća za djecu su aktivno sudjelovali u aktivnostima u vezi izrade i rasprave o nacrtu prijedloga Zakona o pravobranitelju za prava djeteta.
- Poslan je dopis Ministarstvu zdravstva u vezi podrške projekta promicanja dojenja u Hrvatskoj.
- Predstavnici Vijeća za djecu su održali veći broj sastanka s predstavnicima UNICEF-a u kojima su razmatrali ulogu UNICEF-a u izmijenjenim organizacijskim okolnostima na ostvarivanje prioritetne zadatke od interesa za djecu u RH.
- Kreirana je Web stranice Vijeća za djecu s adresom www.vijecezadjecu.hr.
- Predstavnici Vijeća za djecu su s javnim izlaganjima sudjelovali na većem broju tribina, savjetovanja i drugih akcija u cilju promicanja ideja Konvencije o pravima djeteta i Nacionalnog programa djelovanja za djecu. Izdvojila bih samo neke: (1) Savjetovanje povodom Međunarodnog dana obitelji «Izazovi roditeljstva: pojedinac – obitelj – društvo» u organizaciji Državnog zavoda za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži; Sudjelovanje na Forumu mladih «Recimo ne nasilju» u organizaciju udruge Mali korak; predavanje aktivistima Društva naša djeca u Slavonskom Brodu povodom međunarodnog dana obitelji na temu nasilja nad djecom; predavanje učiteljima osnovnih škola u Varaždinu na temu nasilja nad djecom u obitelji i drugo.

5. Unapređenja organizacije rada

Tijekom protekle godine poduzete su neke aktivnosti vezane uz unapređenje organizacije rada Vijeća za djecu. Kao posebno značajne izdvojila bih sljedeće:

- Pokrenut je i dovršen postupak izmjene Odluke o osnivanju Vijeća te su sada u sastavu Vijeća tri predstavnika nevladinih udruga.
- U postupku je procedura za uključivanje predstavnika Ureda za ljudska prava Vlade RH u sastav Vijeća.
- Uspostavljena je unutarnja organizacija rada Vijeće koja uključuje odgovarajuće uredsko poslovanje.

6. Financijsko poslovanje

Sukladno točki X. Odluke o osnivanju Vijeća za djecu, sredstva za rad Vijeća za djecu osiguravaju se u Državnom proračunu, na razdjelu Državnog zavoda za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži.

Za 2001. godinu za rad Vijeća za djecu su osigurana sredstva u iznosu od 171.296,00 kn. Kako je Vijeće u novom sazivu, krajem 2000. godine prihvatilo ambiciozan Plan rada za 2001. godinu, navedena sredstva nisu bila dostatna za njegovu kvalitetnu provedbu. Stoga je Vijeće zatražilo sredstva od projektnih sredstava UNICEF-a. Na taj je način financiran skup *Nasilje nad djecom u obitelji* u iznosu od 74.310,00 kn i rad stručnjaka na reviziji Nacionalnog programa u iznosu od 65.900,00 kn. Osim toga je u suradnji s Uredom za udruge organiziran skup na temu *Značaj i uloga nevladinih udruga u reviziji i ostvarivanju Nacionalnog programa djelovanja za djecu* koji je financiran iz sredstava Ureda za udruge u iznosu od 30.000,00 kn.

Moramo istaknuti da izvršene aktivnosti i poslovi Vijeća za djecu tijekom 2001. godine ne bi bili ostvareni bez entuzijastičkog rada članova Vijeća za djecu i navedenih dodatnih financijskih sredstava.

7. Poteškoće u radu Vijeća za djecu

Trenutne poteškoće u radu Vijeća za djecu se mogu podijeliti na organizacijske i suštinske.

Organizacijske poteškoće

1. Tajnik Vijeća za djecu

Vijeće za djecu, ukoliko se njegov dosadašnji rad ocijeni pozitivnim, a proaktivna strategija djelovanja koju promiče ocijeni potrebnom, treba imati tajnika koji može pola radnog vremena posvetiti ovoj aktivnosti. Temeljem Odluke o osnivanju Vijeća za djecu, tajnik i pomoćnik tajnika su državni službenici zaposleni u Državnom zavodu za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži. Kao takvi imaju drugih redovitih obaveza, te je njihov rada u ove dvije uloge često u vremenskoj koliziji.

Prijedlog:

To pretpostavlja da se dozvoli zapošljavanje novih djelatnika u Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži, te da jedan od djelatnika bude zadužen za poslove koji su vezani uz Vijeće za djecu i ostala dva povjerenstva koja djeluju pri Državnom zavodu (Povjerenstvo za prevenciju poremećaja u ponašanju i Povjerenstvo za osobe s invaliditetom). Bez toga ozbiljno se dovodi u pitanje djelotvoran rad Vijeća za djecu.

2. Aktivnost članova

Dio predstavnika Hrvatskog sabora u Vijeću za djecu je bio izuzetno aktivan u promicanju ideja Konvencije o pravima djeteta i zadaća Vijeća za djecu. Tako bi, primjerice, istaknuli inicijative naših članica u svezi izmjena Zakona o školskim udžbenicima Zakona o izmjenam i dopunama Zakona o sudovima za mladež i dr. Na žalost, dio predstavnika Hrvatskog sabora bio je neaktivan i nezainteresirani za rad Vijeća. Stoga je Vijeće bilo primorano, u skladu s Poslovníkom, pokrenuti postupak zamjene nekih članova, no ovog puta smo sugerirali zastupnike s kojima smo već ranije surađivali i koji pokazuju istinski interes za djecu. Naše sugestije su bile prihvaćene, pa smo uvjereni da će novo imenovani članovi biti aktivniji.

Suštinske poteškoće

Suštinske poteškoće Vijeća za djecu se odnose ponajprije na sporost reagiranja u tijelima državne vlasti. Možemo ih sažeti u slijedeća područja:

1. Suradnja ministarstava, državne upravne organizacije i drugih državnih tijela

Temeljem *Odluke o osnivanju* (točka VIII.) ministarstva, državne upravne organizacije i druga državna tijela koja obavljaju poslove u svezi zaštite djece i ostvarivanja njihovih prava dužna su Vijeću dostavljati izvješća o navedenim poslovima najmanje jednom godišnje. U skladu s tim nadležnim tijelima je u veljači 2001. upućen zahtjev za izvještaj o radu u 2000. godini. Požurnica je poslana u svibnju, a tek su u prosincu bila prikupljena sva potrebna izvješća. Analiza prispjelih izvješća je pokazala velike razlike u kvaliteti tako da se kreću od izuzetno kvalitetno urađenih analiza do površno i formalno «odrađenog» posla.

Prijedlog:

Očito je zahtjev za pisanje ovakvih izvješća nedjelotvoran. Mnoga od tijela kojima smo se obratila trebaju pisati cijeli niz izvješća koja od njih traže druga povjerenstva, uredi ili jedna od drugih uzajamno. Predlažem da se razmotri mogućnost da se jednom godišnje, u prva tri mjeseca, pozovu predstavnici nadležnih tijela na tematsku sjednicu Vijeća za djecu na kojoj bi se usmeno prikazale i problematizirale najznačajnije aktivnosti na ovom području u protekloj godini, slijedom prethodnog kratkog fokusiranog pismenog izvješće (ne duljega od tri stranice i formuliranog u formi osvrta na Nacionalni program). Na taj način bi se postiglo i da razmijene iskustva, sam način vođenja sastanka bi bio takav da ih fokusira na suštinu i dodatno senzibilizira na značaj dosljednog provođenja Konvencije o pravima djeteta te Nacionalnog programa. Za ovakav pristup bilo bi nužno da sudionici budu barem na razini pomoćnika ministra, što ne isključuje mogućnost da uz sebe imaju nadležne savjetnike. Tijekom takvog stručnog sastanka bi se vodio zapisnik temeljem čega bi se napisalo izvješće Vladi.

b. Procjena djelotvornost i svrsishodnosti rada

Iako je Vijeće za djecu imalo javnu podršku najviših dužnosnika Vlade (npr. podrška pri radu stručnih skupova) suočeni smo s pitanjem koliko je ovako strukturiran rad Vijeća djelotvoran. Slab utjecaj u postupku donošenja zakona, slabe reakcije državnih tijela na zaključke skupova (npr. niti jedno tijelo do danas se nije očitovalo o svezi Zaključaka skupa «Nasilje nad djecom u obitelji», ne reagiranje na poticaje (npr. u slučaju izrade periodičnog izvješća RH po članku 44 stavak 1. točka B Konvencije o pravima djeteta s kojim Republika Hrvatska jako kasni), preklapanje nadležnosti s nekim drugim tijelima što dovodi do slanja sličnih zahtjeva različitim državnim tijelima za očitovanje, stavlja nas pred pitanje kakvo Vijeće za djecu i s kojim djelokrugom rada nam treba.

Naime, na posljednjoj sjednici Vijeća članovi su izrazili *visoko zadovoljstvo uratkom* (o čemu svjedoči i izvješće), ali *izrazito nezadovoljstvo učinkom*. Takav raskorak dovodi do znatnog pada motivacije članova što je rezultiralo i ostavkom jedne od ključnih članica Vijeća.

Prijedlog:

1. Načelni prijedlog

Predlažemo da Vlada razmotri mogućnost redefiniranja uloge Vijeća za djecu koje je prvenstveno njezino savjetodavno tijelo. Naime, Vijeće za djecu je osnovano 1998. godine u određenom društveno-političkom kontekstu i na poticaj UNICEF-a. Tada su Odlukom o osnivanju definirane sljedeće zadaće:

- osnovna zadaća je trajno praćenje ostvarivanja Nacionalnog programa djelovanja za djecu u RH, te koordinacija i usklađivanje rada državnih tijela pri ostvarivanju planiranih mjera i aktivnosti
- u stvarivanju svoje zadaće, Vijeće osobito:
 1. prati primjenu Konvencije o pravima djeteta i drugih međunarodnih akata koji se odnose na zaštitu djece, te promiče prava djeteta;
 2. raspravlja o nacrtima zakona i drugih propisa u svezi s ostvarivanjem prava djeteta, predlaže Vladi i odgovarajućim ministarstvima promjene zakona i drugih propisa te izradu novih propisa iz područja koja se odnose na zaštitu djece;
 3. prati primjenu postojećih propisa koji se odnose na djecu i predlaže Vladi mjere za unapređivanje rada u tijelima koja u svojoj nadležnosti imaju poslove u svezi zaštite djece i ostvarivanja njihovih prava;
 4. predlaže Vladi i drugim ovlaštenim tijelima financiranje iz državnoga proračuna i drugih izvora pojedinih programa, značajnih za djecu;
 5. prati provođenje nacionalnih programa za djecu u drugim državama;
 6. koordinira i usklađuje rad povjerenstava i drugih stručnih tijela u dijelu koji se odnosi na ostvarivanje ciljeva predviđenih u Nacionalnom programu.

U međuvremenu su osnovana neka druga tijela kao npr. Ured za ljudska prava (s kojim je Vijeće uspostavilo početnu dobru suradnju), ojačao je djelokrug rada i djelovanja Državnog zavoda za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži, priprema se osnivanje instituta pravobranitelja za prava djeteta. To su sve okolnosti zbog kojih bi trebalo ponovno razmotriti zadaće Vijeća s ciljem definiranja svrsishodnosti rada. Nakon toga bi, u suradnji s Vijećem, bilo potrebno definirati koje su pretpostavke i mogućnosti da Vijeće, u skladu s tim opredjeljenjima, može operativno i djelotvorno vršiti svoje zadaće.

Tako, npr. ukoliko bi i dalje zadaća Vijeća trebala biti sudjelovanje u raspravi o nacrtima Zakona i drugih propisa u svezi s ostvarivanjem prava djeteta, potrebno je osigurati način na koji odgovarajući propisi na vrijeme mogu biti dostavljani na mišljenje. Također, u svezi zadaće 4, bilo bi korisno da, npr. predstavnik Vijeća za djecu sudjeluje u postupku ocjene i odlučivanja o financiranju projekata pri Uredu Vlade RH za udruge.

2. Konkretni prijedlog

Vijeće za djecu organizira dva stručna skupa godišnje. Ove godine predviđene teme su ***Etika istraživanja s djecom*** i ***Potrebe djece nacionalnih manjina***. Predlažem da Vlada, s obzirom na utvrđene prioritete djelovanja, ove teme razmotri, kako bi bilo moguće, ovisno o tome, predložene teme po potrebi dopuniti. Takvo dogovaranje na konkretnim zadacima bi vjerojatno pridonijelo svrsishodnosti rada Vijeća.

Budući da je osnovna zadaća Vijeća za djecu praćenje provedbe Nacionalnog programa djelovanja za djecu u RH, a ima izvor u prihvaćenim deklaracijama, Vijeće bi trebalo razvijati svoj mandat u ovom području. No, dosadašnje iskustvo je pokazalo da Nacionalni program djelovanja za djecu uopće nije saživio kao dokument, stoga je prvotno određena zadaća Vijeća, zapravo tek korak do kojega moramo doći. Zato Vijeće revizijom Nacionalnog programa djelovanja za djecu, tek sad gradi temelje djelovanja koji su se trebali početi određivati i provoditi od 1998. godine. Stoga nam je podrška Vlade u ostvarivanju ovog zadatka od neprocjenjivog značaja.

U Zagrebu, 25. ožujka 2002.

Prof. dr. sc. Marina Ajduković
Predsjednica